WEBOLIM Ślokas of Rāmāyaṇa

We acknowledge Sri Ranganji, PhD, the founder president of WEBOLIM (Web of Life Makers) (a movement to enhance the human values found in Rāmāyaṇa) whose collection of the Ślokas from the Rāmāyaṇa are given here.

1. मंगळाशासनम्

मानिषाद प्रतिष्ठां त्वमगमः शाश्वतीः समाः ।

यत्क्रौंचमिथुनादेकमवधीः काममोहितम् ॥

2. रामजननम्

ततश्च द्वादशे मासे चैत्रे नावमिके तिथौ ।

नक्षत्रेदितिदैवत्ये स्वोच्चसंस्थेषु पंचसु ॥

ग्रहेषु कर्कटे लग्ने वाक्पताविन्दुना सह ।

प्रोद्यमाने जगन्नाथं सर्वलोकनमस्कृतम् ॥

कौसल्याजनयद्रामं सर्वलक्षणसंयुतम् ।

3. रामसुप्रभातम्

कौसल्यासुप्रजा राम पूर्वा सन्ध्या प्रवर्तते ।

उत्तिष्ट नरशार्दूल कर्तव्यं दैवमाह्निकम् ॥

4. सीताकल्याणम्

ततः सीतां समानीय सर्वाभरणभूषिताम् ।

विद्युत्प्रभां विशालाक्षीं स्निग्धकुंचितमूर्धजाम् ॥

हंसांकितेन क्षौमेण किंचित्पीतेन संवृताम् ।

वासितेनोत्तरीयेण सुरक्तेण सुसंवृताम् ॥

समक्षमग्नेः संस्थाप्य राघवाभिमुखे तदा ।

Scanned by CamScanner

अब्रवीज्जनको राजा कौसल्यानन्दवर्धनम् ॥

इयं सीता मम सुता सहधर्मचरी तव ।

प्रतीच्छ चैनां भद्रं ते पाणिं गृह्णीष्व पाणिना ॥

पतिव्रता महाभागा छायेवानुगता सदा ।

5. रामसौन्दर्यम्

गन्धर्वराजप्रतिमं लोके विख्यातपौरुषम् ।

दीर्घबाहुं महासत्वं मत्तमातङ्गगामिनम् ॥

चन्द्रकान्ताननं रामं अतीवप्रियदर्शनम् ।

रूपौदार्यगुणैः पुंसां दृष्टिचित्तापहारिणम् ॥

6. राजशपथम्

यं मुहूर्तमपश्यंस्तु न जीवेयमहं ध्रुवम् ।

तेन रामेण कैकेयि शपे ते वचनक्रियाम् ॥

सत्येन लोकान् जयति दीनान्दानेन राघवः ।

गुरून्शुश्रुषया वीरो धनुषा युधि शात्रवान् ॥

7. रामदर्शनम्

तं वैश्रवणसङ्काशं उपविष्टं स्वलङ्कृतम् ।

ददर्श सूतः पर्यङ्के सौवर्णे सोत्तरच्छदे ॥

स्थितया पार्श्वतश्चापि वालव्यजनहस्तया ।

उपेतं सीतया भूयश्चित्रया शशिनं यथा ॥

तं तपन्तमिवादित्यमुपपन्नं स्वतेजसा ।

ववन्दे वरदं वन्दी विनयज्ञो विनीतवत् ॥

8. पौरभक्तिः

न हि तस्मान्मनः कश्चिच्चक्षुषी वा नरोत्तमात् ।

नरः शक्नोत्यपाकृष्टुमतिक्रान्तेपि राघवे ॥

Scanned by CamScanner

यश्च रामं न पश्येत्तु यश्च रामो न पश्यति ।

निन्दितः स वसेल्लोके स्वात्माप्येनं विगर्हते ॥

सर्वेषां हि स धर्मात्मा वर्णानां कुरुते दयाम् ।

चतुर्णां हि वयस्थानां तेन ते तमनुव्रताः ॥

9. प्रसन्नगांभीर्यम्

न चास्य महतीं लक्ष्मीं राज्यनाशोपकर्षति ।

लोककान्तस्य कान्तत्वाच्छीतरश्मेरिव क्षपा ॥

धारयन्मनसा दुःखमिन्द्रियाणि निगृह्य च ।

प्रविवेशात्मवान्वेश्म मातुरप्रियशंसिवान् ॥

10. मंगळाशासनम्

कथं हि धेनुः स्वं वत्सं गच्छन्तं नानुगच्छति ।

अहं त्वानुगमिष्यामि पुत्र यत्र गमिष्यसि ॥

धर्मो हि परमो लोके धर्मे सत्यं प्रतिष्ठितम् ।

धर्मसंश्रितमेतच्च पितुर्वचनमुत्तमम् ॥

यं पालयसि धर्मं त्वं धृत्या च नियमेन च ।

स वै राघवशार्दूल धर्मस्त्वामभिरक्षतु ॥

11. पातिव्रत्यम्

शुद्धात्मन्प्रेमभावाद्धि भविष्यामि विकल्मषा ।

भर्तारमनुगच्छन्ती भर्ता हि मम दैवतम् ॥

भक्तां पतिव्रतां दीनां मां समां सुखदुःखयोः ।

नेतुमर्हसि काकुत्स्थ समानसुखदुःखिनीम् ॥

12. रामदास्यम्

भृत्यवत्सल तिष्ठन्तं भर्तृपुत्रगते पथि ।

भक्तं भृत्यं स्थितं स्थित्यां त्वं न मां हातुमर्हसि ॥

Scanned by CamScanner

तव शुश्रूषणं मूर्ध्ना करिष्यामि वने वसन् ।

अयोध्यां देवलोकं वा सर्वथा प्रजहाम्यहम् ॥

13. सूतोपावर्तनम्

आसितं शयितं भुक्तं सूत रामस्य कीर्तय ।

जीविष्याम्यहमेतेन ययातिरिव साधुषु ॥

गजं वा वीक्ष्य सिंहं वा व्याघ्रं वा वनमाश्रिता ।

नाहारयति संत्रासं बाहू रामस्य संश्रिता ॥

रामं वा लक्ष्मणं वापि पृष्ट्वा जानाति जानकी ।

अयोध्याक्रोशमात्रे तु विहारमिव संश्रिता ॥

14. प्रेमभाषणम्

दीर्घकालोषितस्तस्मिन् गिरौ गिरिवनप्रियः ।

वैदेह्याः प्रियमाकाङ्क्षन् स्वञ्च चित्तं विलोभयन् ॥

न राज्याद्भ्रंशनं भद्रे न सुहृद्भिर्विनाभवः ।

मनो मे बाधते दृष्ट्वा रमणीयमिमं गिरिम् ॥

वैदेहि रमसे कच्चिच्चित्रकूटे मया सह ।

पश्यन्ती विविधान्भावान्मनोवाक्कायसंयतान् ॥

सखीवच्च विगाहस्व सीते मन्दाकिनीं नदीम् ।

कमलान्यवमज्जन्ती पुष्कराणि च भामिनि ॥

15. विनयोक्तिः

तस्य मे दासभूतस्य प्रसादं कर्तुमर्हसि ।

अभिषिंचस्व चाद्यैव राज्येन मघवानिव ॥

16. अनित्यस्मरणम्

नात्मनः कामकारोस्ति पुरुषोयमनीश्वरः ।

Scanned by CamScanner

इतश्चेतरतश्चैनं कृतान्तः परिकर्षति ॥

सर्वे क्षयान्ता निचयाः पतनान्ताः समुच्छ्रयाः ।

संयोगा विप्रयोगान्ता मरणान्तं च जीवितम् ॥

17. सत्यप्रशंसा

चतुर्णामाश्रमाणां हि गार्हस्थ्यं श्रेष्ठमाश्रमम् ।

प्राहुर्धर्मज्ञ धर्मज्ञास्तं कथं त्यक्तुमर्हसि ॥

सत्यमेवेश्वरो लोके सत्यं पद्मा श्रिता सदा ।

सत्यमूलानि सर्वाणि सत्यान्नास्ति परं पदम् ।।

लक्ष्मीश्चन्द्रादपेयाद्वा हिमवान्वा हिमं त्यजेत् ।

अतीयात्सागरो वेळां न प्रतिज्ञामहं पितुः ॥

18. पादुकापट्टाभिषेकः

भ्रातुर्वचनकारी च प्रतिज्ञापारगस्तदा ।

पादुके त्वभिषिच्याथ नन्दिग्रामेवसत्तदा ॥

स वालव्यजनं छत्रं धारयामास स स्वयम् ।

भरतः शासनं सर्वं पादुकाभ्यां न्यवेदयत् ॥

19. वनवासः

रूपसंहननं लक्ष्मीं सौकुमार्यं सुवेषताम् ।

ददृशुर्विस्मिताकारा रामस्य वनवासिनः ॥

20. सीतान्वेषणम्

वृक्षाद्वृक्षं प्रधावन्सः गिरेश्चाद्रीन्नदान्नदीम् ।

बभूव विलपन्रामः शोकपंकार्णवाप्लुतः ॥

अशोक शोकापनुद शोकोपहतचेतसम् ।

Scanned by CamScanner

त्वन्नामानं कुरु क्षिप्रं प्रियासन्दर्शनेन माम् ॥

अथवा मृगशाबाक्षीं मृग जानासि मैथिलीम् ।

मृगविप्रेक्षणी कान्ता मृगीभिः सहिता भवेत् ॥

किं धावसि प्रिये दूरं दृष्टासि कमलेक्षणे ।

वृक्षैराच्छाद्य चात्मानं किं मां न प्रतिभाषसे ॥

21. रामोन्मादः

अस्मिन्मया सार्धमुदारशीला शिलातले पूर्वमुपोपविष्टा ।

कान्तास्मिता लक्ष्मण जातहासा त्वामाह सीता बहुवाक्यजातम् ॥

22. मनःप्रशमनम्

कर्तारमपि लोकानां शूरं करुणवेदिनम् ।

अज्ञानादवमन्येरन् सर्वभूतानि लक्ष्मण ॥

चन्द्रे लक्ष्मीः प्रभा सूर्ये गतिर्वायौ भुवि क्षमा ।

एतच्च नियतं सर्वं त्वयि चानुत्तमं यशः ॥

त्वद्विधा बुद्धिसंपन्ना महात्मानो नरर्षभ ।

आपत्सु न प्रकम्पन्ते वायुवेगैरिवाचलाः ॥

23. वीरमरणम्

सर्वत्र खलु दृश्यन्ते साधवो धर्मचारिणः ।

शूराः शरण्याः सौमित्रे तिर्यग्योनिगतेष्वपि ॥

या गतिर्यज्ञशीलानां आहिताग्नेश्च या गतिः ।

अपरावर्तिनां या च या च भूमिप्रदायिनाम् ॥

मया त्वं समनुज्ञातो गच्छ लोकाननुत्तमान् ।

गृध्रराज महासत्व संस्कृतश्च मया व्रज ॥

24.

कच्चित्ते निर्जिता विघ्नाः कच्चित्ते वर्धते तपः ।

Scanned by CamScanner

कच्चित्ते नियतः क्रोध आहारश्च तपोधने ॥

कच्चित्ते नियमाः प्राप्ताः कच्चित्ते मनसः सुखम् ।

कच्चित्ते गुरुशुश्रूषा सफला चारुभाषिणि ॥

अद्य प्राप्ता तपः सिद्धिः तव संदर्शनान्मया ।

अद्य मे सफलं तप्तं गुरवश्च सुपूजिताः ॥

अद्य मे सफलं जन्म स्वर्गश्चैव भविष्यति ।

त्वयि देववरे राम पूजिते पुरुषर्षभ ॥

25. वसन्तमाधुर्यम्

मयि भावस्तु वैदेह्यास्तत्त्वतो विनिवेशितः ।

ममापि भावः सीतायां सर्वथा विनिवेशितः ॥

पश्य लक्ष्मण नृत्यन्तं मयूरमुपनृत्यति ।

शिखिनी मन्मथार्तैषा भर्तारं गिरिसानुषु ॥

तामेव मनसा रामां मयूरोप्युपधावति ।

वितत्य रुचिरौ पक्षौ रुतैरुपहसन्निव ॥

इदं मृष्टमिदं स्वादु प्रफुल्लमिदमित्यपि ।

रागमत्तो मधुकरः कुसुमेष्ववलीयते ॥

उत्साहो बलवानार्य नास्त्युत्साहात्परं बलम् ।

सोत्साहस्यास्ति लोकेस्मिन् न किञ्चिदपि दुर्लभम् ॥

26.

राजर्षिदेवप्रतिमौ तापसौ संशितव्रतौ ।

देशं कथमिमं प्राप्तौ भवन्तौ वरवर्णिनौ ॥

सिंहविप्रेक्षितौ वीरौ सिंहातिबलविक्रमौ ।

शक्रचापनिभे चापे गृहीत्वा शत्रुसूदनौ ॥

श्रीमन्तौ रूपसंपन्नौ वृषभश्रेष्ठविक्रमौ ।

Scanned by CamScanner

हस्तिहस्तोपमभुजौ द्युतिमन्तौ नरर्षभौ ॥

27. धर्मविदनम्

सूक्ष्मः परमदुर्ज्ञेयः सतां धर्मः प्लवङ्गम ।

हृदिस्थः सर्वभूतानामात्मा वेद शुभाशुभे ॥

28.

त्वमप्रमेयश्च दुरासदश्च जितेन्द्रियश्चोत्तमधार्मिकश्च ।

अक्षय्यकीर्तिश्च विचक्षणश्च क्षितिक्षमावान्क्षतजोपमाक्ष ॥

29. नृत्योल्लसः

षट्पादतन्त्रीमधुराभिधानं प्लवङ्गमोदीरितकण्ठतालम् ।

आविष्कृतं मेघमृदङ्गनादैर्वनेषु सङ्गीतमिव प्रवृत्तम् ॥

निद्रा शनैः केशवमभ्युपैति द्रुतं नदी सागरमभ्युपैति ।

हृष्टा बलाका घनमभ्युपैति कान्ता सकामा प्रियमभ्युपैति ॥

जलं प्रसन्नं कुमुदं प्रभासं क्रौञ्चस्वनः शालिवनं विपक्वम् ।

मृदुश्च वायुर्विमलश्च चन्द्रः शंसन्ति वर्षाव्यपनीतकालम् ॥

30. प्रकृतिसौन्दर्यम्

शक्यमम्बरमारुह्य मेघसोपानपंक्तिभिः ।

कुटजार्जुनमालाभिरलंकर्तुं दिवाकरम् ॥

नवमासधृतं गर्भं भास्करस्य गभस्तिभिः ।

पीत्वा रसं समुद्राणां द्यौः प्रसूते रसायनम् ॥

सुरतामर्दविच्छिन्नाः स्वर्गस्त्रीहारमौक्तिकाः ।

पतन्तीवाकुला दिक्षु तोयधाराः समन्ततः ॥

निलीयमानैर्विहगैर्निमीलद्भिश्च पङ्कजैः ।

विकसन्त्या च मालत्या गतोस्तं ज्ञायते रविः ॥

चञ्चच्चन्द्रकरस्पर्शहर्षोन्मीलिततारका ।

Scanned by CamScanner

अहो रागवती सन्ध्या जहाति स्वयमम्बरम् ॥

31. शारदचन्द्रिका

आसीनः पर्वतस्याग्रे हेमधातुविभूषिते ।

शारदं गगनं दृष्ट्वा जगाम मनसा प्रियाम् ॥

सारसारवसन्नादैः सारसारवनादिनी ।

याश्रमे रमते बाला साद्य मे रमते कथम् ॥

या पुरा कलहंसानां स्वरेण कलभाषिणी ।

बुध्यते चारुसर्वाङ्गी साद्य मे बुध्यते कथम् ॥

निस्वनं चक्रवाकाणां निशम्य सहचारिणाम् ।

पुण्डरीकविशालाक्षी कथमेषा भविष्यति ॥

32. हनुमद्विलासः

यथा राघवनिर्मुक्तः शरः श्वसनविक्रमः ।

गच्छेत्तद्वद्गमिष्यामि लङ्कां रावणपालिताम् ॥

यस्य त्वेतानि चत्वारि वानरेन्द्र यथा तव ।

धृतिर्दृष्टिर्मतिर्दाक्ष्यं स्वकर्मसु न सीदति ॥

शंखप्रभं क्षीरमृणालवर्णमुद्गच्छमानं व्यवभासमानम् ।

ददर्श चन्द्रं स हरिप्रवीरः पोप्लूयमानं सरसीव हंसम् ॥

नमोस्तु रामाय सलक्ष्मणाय देव्यै च तस्यै जनकात्मजायै ।

नमोस्तु रुद्रेन्द्रयमानिलेभ्यो नमोस्तु चन्द्रार्कमरुद्गणेभ्यः ॥

33. सीतादर्शनम्

यदि रामः समुद्रान्तां मेदिनीं परिवर्तयेत् ।

अस्याः कृते जगच्चापि युक्तमित्येव मे मतिः ॥

राज्यं वा त्रिषु लोकेषु सीता वा जनकात्मजा ।

त्रैलोक्यराज्यं सकलं सीताया नाप्नुयात्कलाम् ॥

Scanned by CamScanner

स्त्री प्रणष्टेति कारुण्यादाश्रितेत्यानृशंस्यतः ।

पत्नी नष्टेति शोकेन प्रियेति मदनेन च ॥

नैषा पश्यति राक्षस्यो नेमान्पुष्पफलद्रुमान् ।

एकस्थहृदया नूनं राममेवानुपश्यति ॥

समीपं राजसिंहस्य रामस्य विदितात्मनः ।

सङ्कल्पहयसंयुक्तैर्यान्तीमिव मनोरथैः ॥

तृणमन्तरतः कृत्वा प्रत्युवाच शुचिस्मिता ।

साधु धर्ममवेक्षस्व साधु साधुव्रतं चर ॥

विदितः स हि धर्मज्ञः शरणागतवत्सलः ।

तेन मैत्री भवतु ते यदि जीवितुमिच्छसि ॥

34. प्रेमोत्कर्षः

तस्याः पुनर्बिम्बफलाधरोष्ठं स्वक्षिभ्रुकेशान्तमरालपक्ष्म ।

वक्त्रं बभासे सितशुक्लदंष्ट्रं राहोर्मुखाच्चन्द्र इव प्रमुक्तः ॥

सा वीतशोका व्यपनीततन्द्री शान्तज्वरा हर्षविवृद्धसत्वा ।

अशोभतार्या वदनेन शुक्ले शीतांशुना रात्रिरिवोदितेन ॥

वानरोहं महाभागे दूतो रामस्य धीमतः ।

रामनामाङ्कितञ्चेदं पश्य देव्यङ्गुलीयकम् ॥

कच्चिन्न तद्धेमसमानवर्णं तस्याननं पद्मसमानगन्धि ।

मया विना शुष्यति शोकदीनं जलक्षये पद्ममिवातपेन ॥

नैव दंशान्न मशकान्न कीटान्न सरीसृपान् ।

राघवोपनयेद्गात्रात्त्वद्गतेनान्तरात्मना ॥

अनिद्रः सततं रामः सुप्तोपि च नरोत्तमः ।

सीतेति मधुरां वाणीं व्याहरन्प्रतिबुध्यते ॥

सा रामसंकीर्तनवीतशोका रामस्य शोकेन समानशोका ।

Scanned by CamScanner

शरन्मुखे साम्बुदशेषचन्द्रा निशेव वैदेहसुता बभूव ॥

35. हनुमल्लीला

जयत्यतिबलो रामो लक्ष्मणश्च महाबलः ।

राजा जयति सुग्रीवः राघवेणाभिपालितः ॥

वज्री महेन्द्रस्त्रिदशेश्वरो वा साक्षाद्यमो वा वरुणोनिलो वा ।

रुद्रोग्निरर्को धनदश्च सोमो न वानरोयं स्वयमेव कालः ॥

36. आलिंगनम्

इदं तु मम दीनस्य मनो भूयः प्रकर्षति ।

यदिहास्य प्रियाख्यातुर्न कुर्मि सदृशं प्रियम् ॥

एष सर्वस्वभूतस्तु परिष्वंगो हनूमतः ।

मया कालमिमं प्राप्य दत्तश्चास्तु महात्मनः ॥

37. राजनीतिः

अप्युपायैस्त्रिभिस्तात योर्थः प्राप्तुं न शक्यते ।

तस्य विक्रमकालांस्तान्युक्तानाहुर्मनीषिणः ॥

त्यजस्व कोपं सुखधर्मनाशनं भजस्व धर्मं रतिकीर्तिवर्धनम् ।

प्रसीद जीवेम सपुत्रबान्धवाः प्रदीयतां दाशरथाय मैथिली ॥

38. अभयप्रदानम्

सकृदेव प्रपन्नाय तवास्मीति च याचते ।

अभयं सर्वभूतेभ्यो ददाम्येतद्व्रतं मम ॥

39. मल्लयुद्धम्

परस्परं स्वेदविदिग्धगात्रौ परस्परं शोणितदिग्धदेहौ ।

परस्परं श्लिष्टनिरुद्धचेष्टौ परस्परं शाल्मलिकिंशुकौ यथा ॥

Scanned by CamScanner

मुष्टिप्रहारैश्च तलप्रहारैः अरत्निघातैश्च कराग्रघातैः ।

तौ चक्रतुर्युद्धमसह्यरूपं महाबलौ वानरराक्षसेन्द्रौ ॥

40. युद्धोदयः

आप्लवन्तः प्लवन्तश्च गर्जन्तश्च प्लवङ्गमाः ।

लङ्कां तामभिधावन्ति महावारणसन्निभाः ॥

41. विभीषणप्रशंसा

भ्रातृस्नेहं परित्यज्य राघवस्य प्रियं कुरु ।

अस्मत्कार्यं कृतं वत्स यस्त्वं राममुपागतः ॥

त्वमेको रक्षसां लोके सत्यधर्माभिरक्षितः ।

नास्ति धर्माभिरक्तानां व्यसनं तु कदाचन ॥

42. मृतसंजीवनी

स पुच्छमुद्यम्य भुजङ्गकल्पं विनम्य पृष्ठं श्रवणे निकुञ्च्य ।

विवृत्य वक्त्रं बडवामुखाभं आपुप्लुवे व्योमनि चण्डवेगः ॥

43. इन्द्रजिद्वधः

धर्मात्मा सत्यसन्धश्च रामो दाशरथिर्यदि ।

पौरुषे चाप्रतिद्वन्द्वः शरैणं जहि रावणिम् ॥

44. रामरावणयुद्धम्

आसीनाः पर्वताग्रेषु ममेदं रावणस्य च ।

अद्य रामस्य रामत्वं पश्यन्तु मम संयुगे ॥

गगनं गगनाकारं सागरः सागरोपमः ।

रामरावणयोर्युद्धं रामरावणयोरिव ॥

45. रामराज्यम्

अभ्यषिञ्चन्नरव्याघ्रं प्रसन्नेन सुगन्धिना ।

सलिलेन सहस्राक्षं वसवो वासवं यथा ॥

Scanned by CamScanner

आसन्प्रजा धर्मरता रामे शासति नानृताः ।

सर्वे लक्षणसम्पन्नाः सर्वे धर्मपरायणाः ।।

नित्यपुष्पा नित्यफलास्तरवः स्कन्धविस्तृताः ।

काले वर्षी च पर्जन्यः सुखस्पर्शश्च मारुतः ।।

सर्वं मुदितमेवासीत्सर्वो धर्मपरोऽभवत् ।

राममेवानुपश्यन्तो नाभ्यहिंसन्परस्परम् ।।

रामो रामो राम इति प्राजानामभवन्कथाः ।

रामभूतं जगदभूद्रामे राज्यं प्रशासति।।

एवमेतत्पुरावृत्तमाख्यानं भद्रमस्तु वः ।

प्रव्याहरत विश्रब्धं बलं विष्णोः प्रवर्धताम् ।।

Scanned by CamScanner